

A young child with light brown hair is being examined by a doctor. The doctor's hands are visible, one holding the child's arm and the other using a stethoscope on the child's chest. The child is wearing a blue and white patterned shirt. The background is a soft, out-of-focus clinical setting.

Well Child Care

גישות בעולם ואפשרויות היישום בישראל

דר' רינת כהן

ראש אגף רפואה ראשונית

מאוחדת

9.1.2015

Child Health

“ A state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity”

WHO definition of health

New morbidity

‘A group of childhood difficulties that we have termed **“the new morbidity”** is now gaining attention. Many of these difficulties lie beyond the boundaries of traditional medical care... Handling such problems will be important to the future of pediatric practice, and a major shift in the orientation of training programs is required to prepare pediatricians for these tasks.’

- *RJ Haggerty,*

1975

“New morbidity”

- Developmental delays
- Behavior problems
- Managing children with chronic diseases
- Implication of psychosocial issues
- Bullying
- Sexuality
- Poverty
- Child abuse and neglect

Contemporary pediatric morbidity

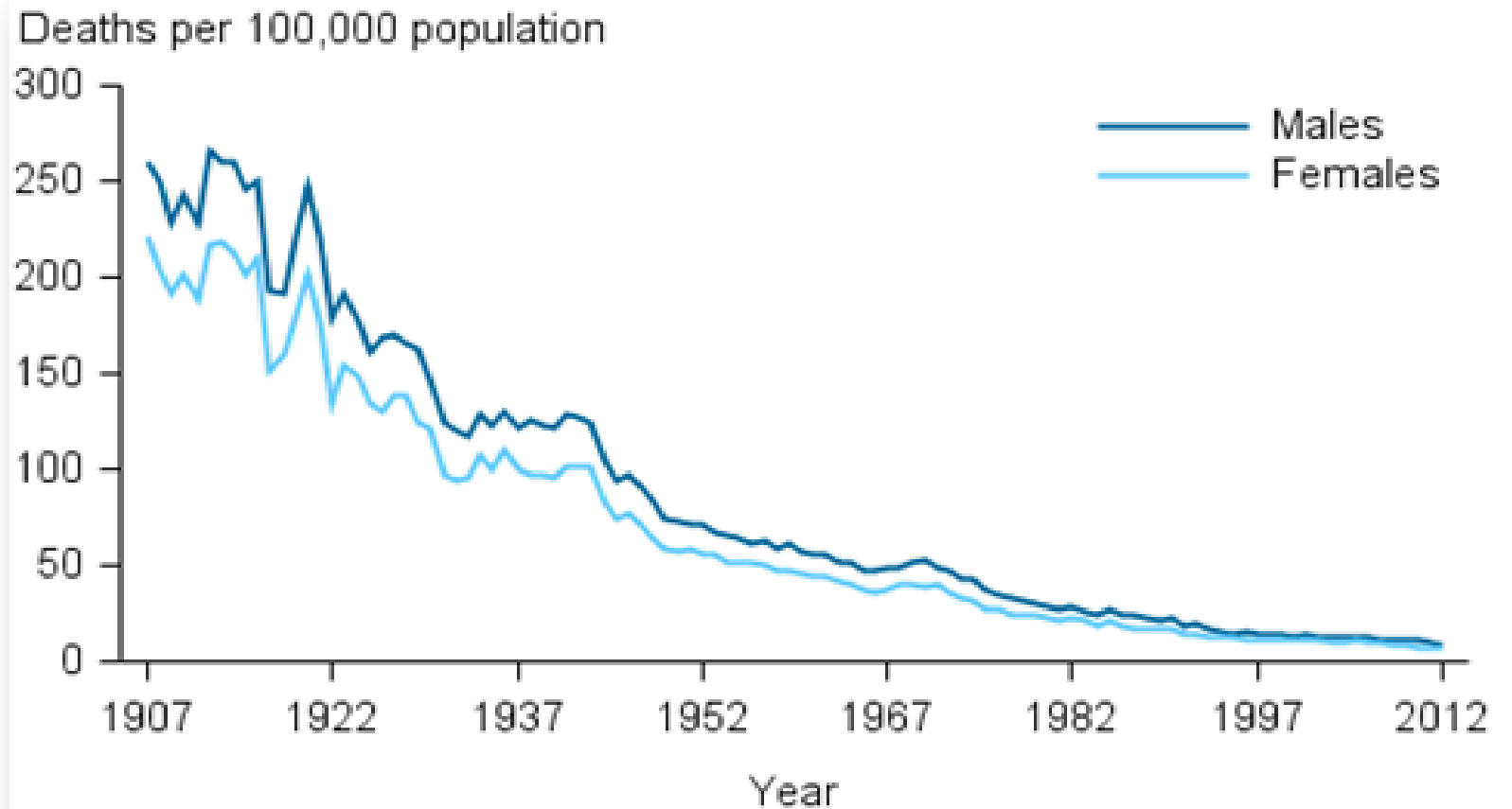
Most conditions that make up the ‘new morbidity’ share a common characteristic: they are not principally health problems - *they are social problems with health consequences*

- *after Schor, 1995*

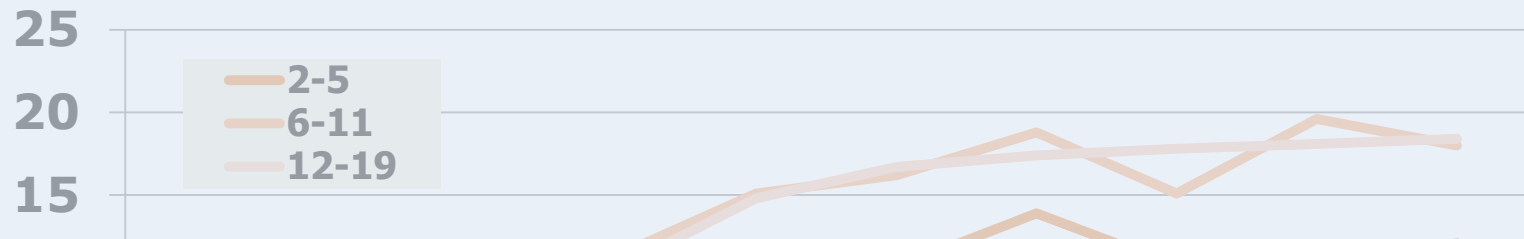
סניטציה, אנטיביוטיקה וחיסונים עושים עבודתם

תמותת ילדים עד גיל 5 באוסטרליה במאה ה-20

אחוז הילדים עם השמנה חולנית בארה"ב

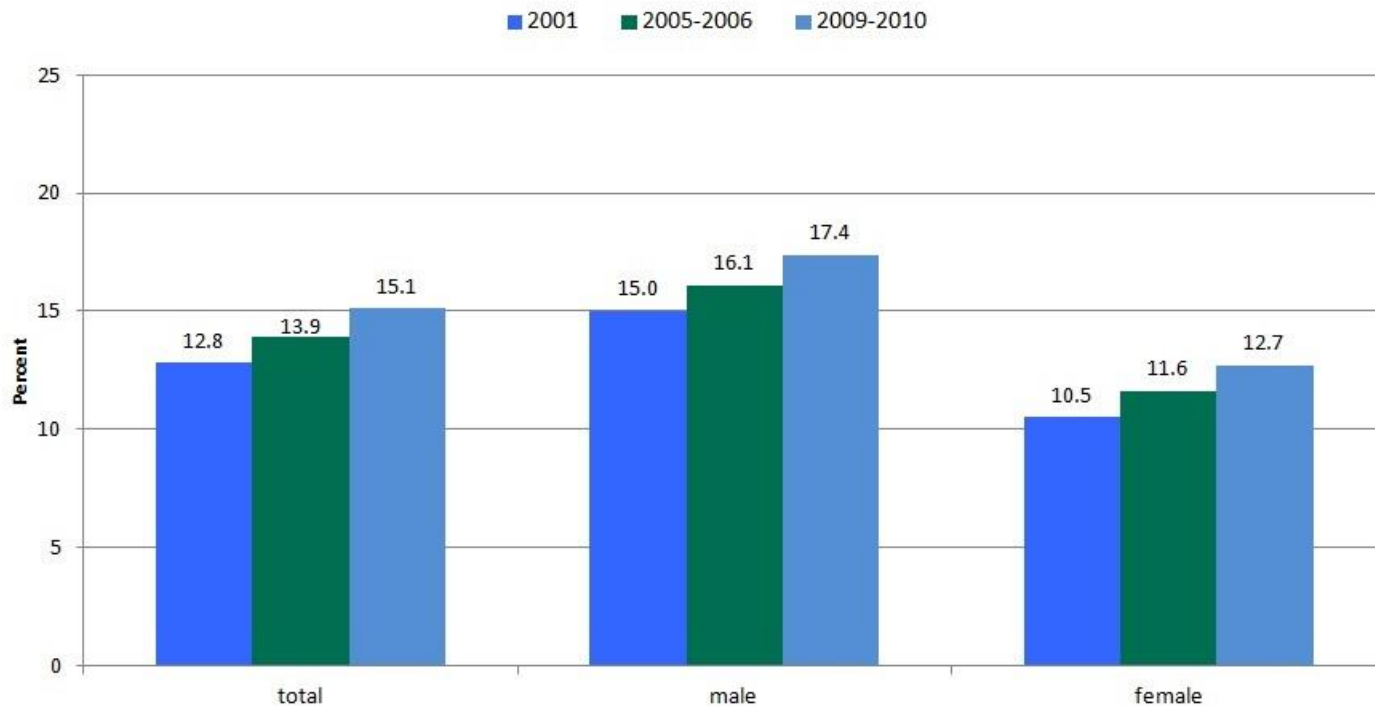
לפי גיל 1963-2010

לפי דו"ח ארגון הבריאות הלאומי ב 2010 היו בעולם 43 מיליון ילדים מתחת לגיל 6 הסובלים מעודף משקל והשמנה חולנית!

Year	Survey
1963-1965	NHES
1971-1974	NHANES I
1976-1980	NHANES II
1988-1994	NHANES III
1999-2000	NHANES
2001-2002	NHANES
2003-2004	NHANES
2005-2006	NHANES
2007-2008	NHANES
2009-2010	NHANES

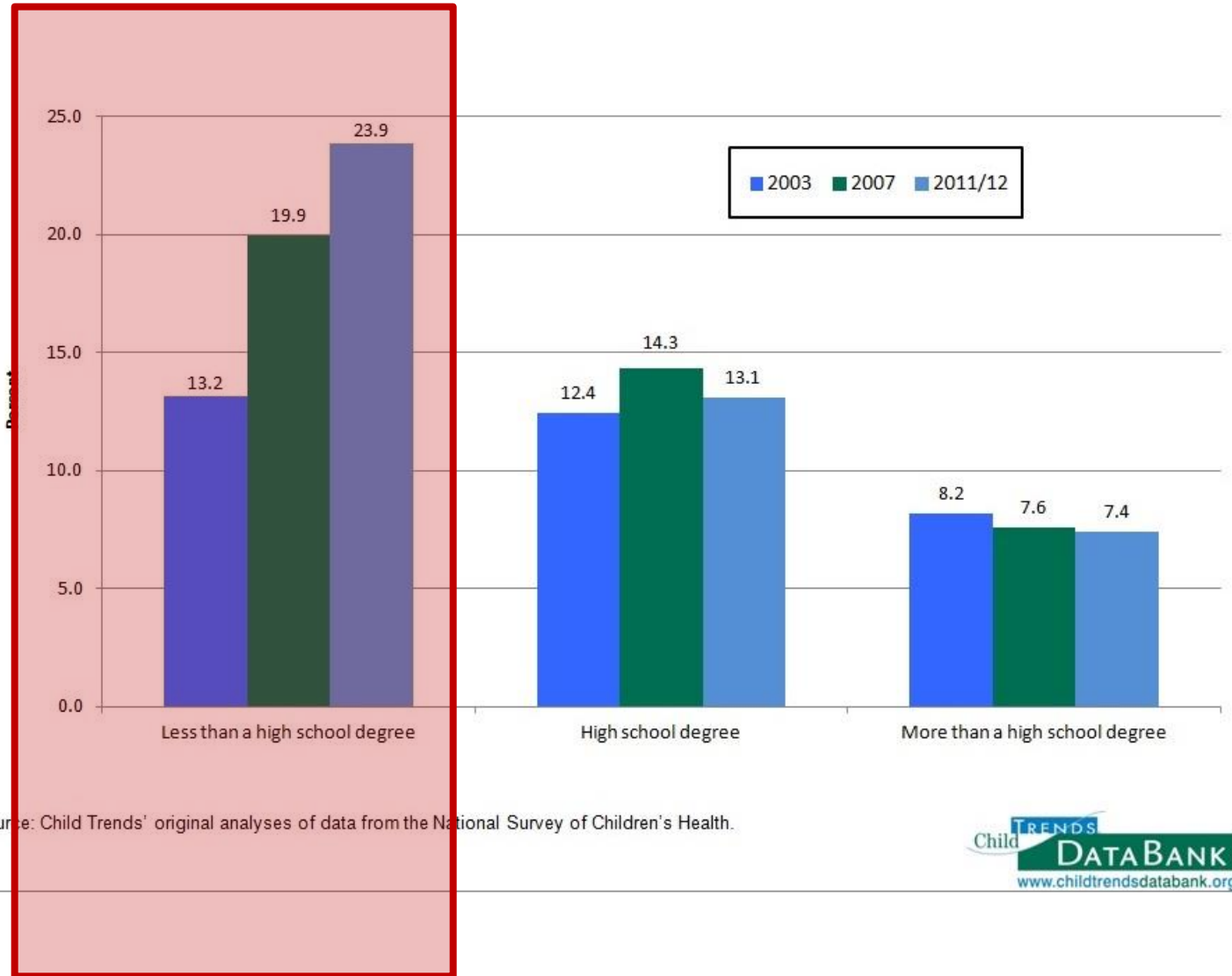
אחוז הילדים עם צרכים בריאותיים מיוחדים

Source: Data for 2001: The National Survey of Children with Special Health Care Needs Chartbook 2001: <http://mchb.hrsa.gov/chscn/pages/prevalence.htm>. Data for 2005-2006: Child Trends' original analyses of data from the 2005-2006 National Survey of Children with Special Health Care Needs. Data for 2009-2010: National Survey of Children with Special Health Care Needs. Accessed at The Data Resource Center for Child and Adolescent Health. The Child and Adolescent Health Measurement Initiative. Available at <http://childhealthdata.org/browse/survey>.

Child TRENDS
DATA BANK
www.childtrendsdatbank.org

אחוז הילדים בסיכון לעיכוב התפתחותי לפי השכלת הורים

Evolving healthcare system

The First Era

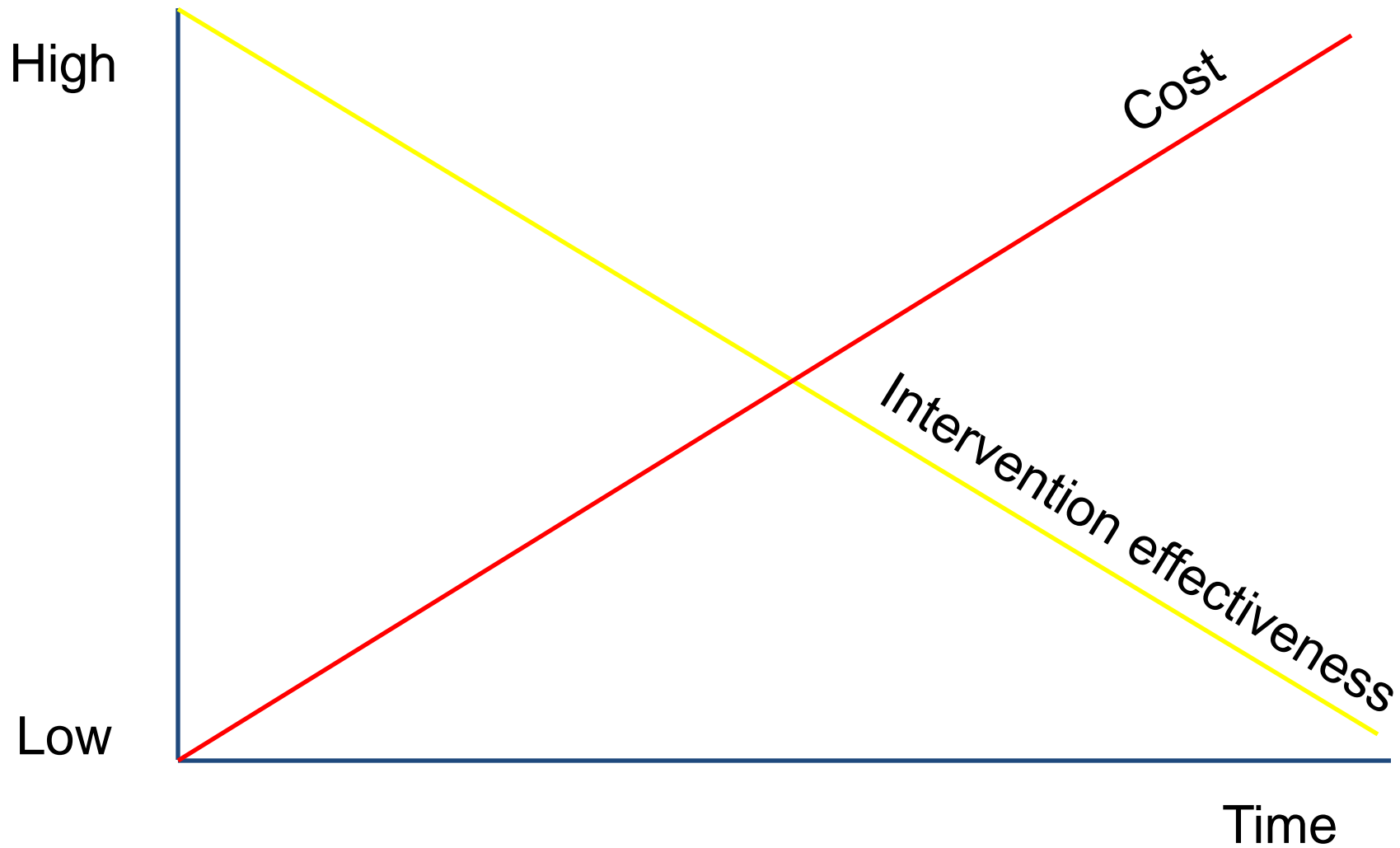
- Focused on acute and infectious disease
- Centered around hospital system
- Single cause and effect and treatment
- Goal: reducing deaths

The Second Era

- Increasing focus on chronic disease and disability
- Sub-specialization, increased technology leading to increased costs
- Multidisciplinary
- Goal: prolonging life and improving functioning

The Third Era

- Increasing focus on achieving optimal health status for all
- Investing in population-based prevention
- Extends well beyond health care system
- Goal: optimal health and well being for all

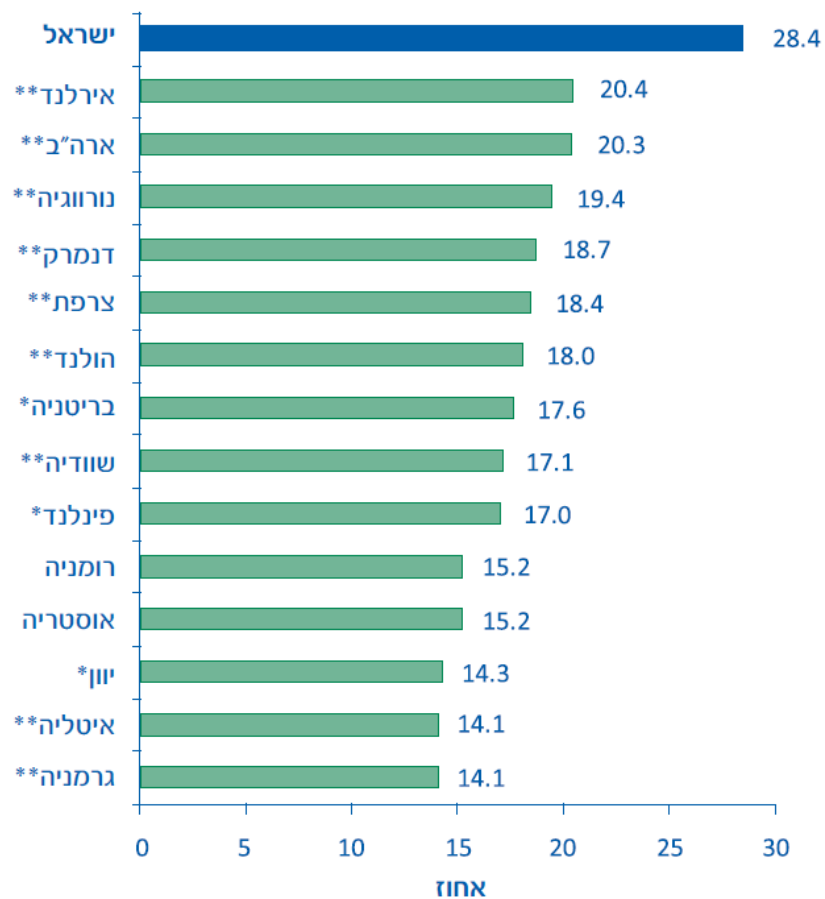
Intervention effects and costs of social-emotional mental health problems over time (Bricker)

מה בארץ?

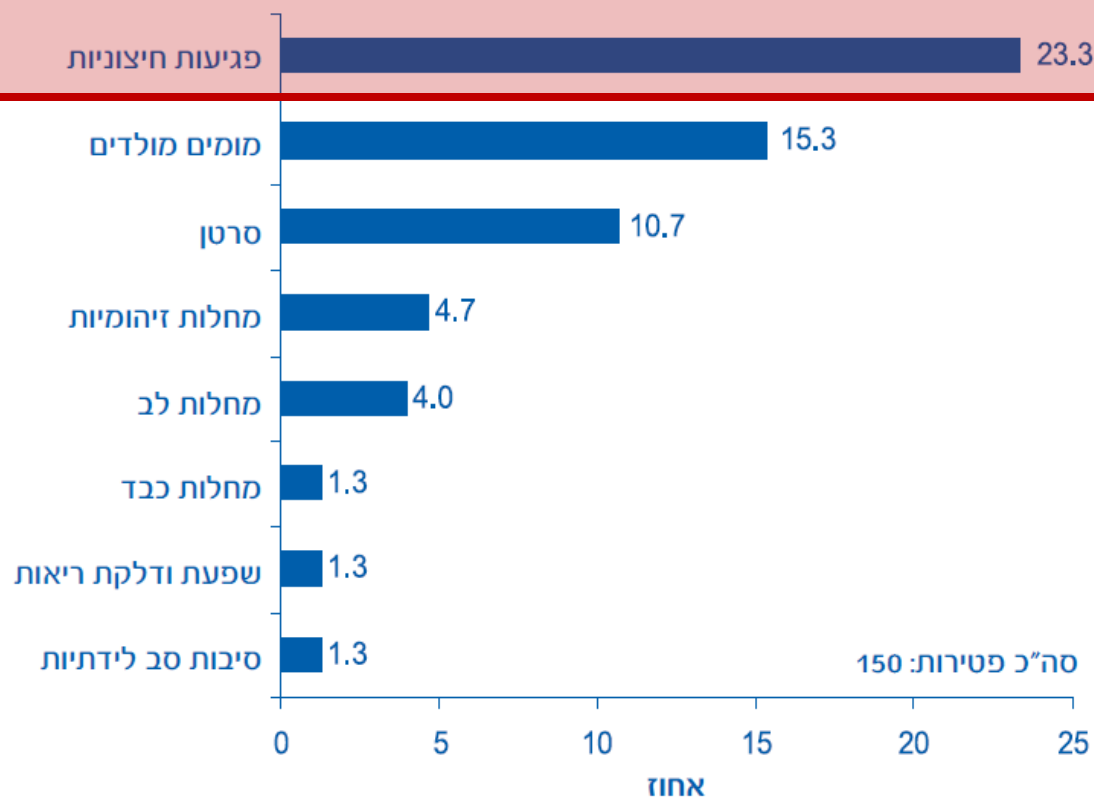
יש לנו יותר ילדים

תרשים 5: חלקם של בני 0-14 שנים באוכלוסייה הכללית בישראל ובמדינות אחרות, 2008⁽²⁾: אחוזים

סיבות המוות העיקריות לילדים בני 1-4 בישראל

תרשים 9: סיבות המוות העיקריות בישראל בקרב בני 1-4 שנים, 2007⁽¹⁾: אחוזים מכלל מקרי המוות

דו"ח תמותת ילדים מהיפגעות בלתי מכוונת

ינואר 2014

תמותת ילדים בגילי 0-17 מהיפגעות							מקום היפגעות
2013	2012	2011	2010	2009	2008	סה"כ	
51	52	44	63	46	43	299	בית וחצר הבית
43	44	40	63	43	52	285	דרכים
16	22	30	28	16	24	136	מרחב ציבורי
4	4	3	8	5	5	29	מוסדות חינוך
1	1	2	1	-	2	7	מקום עבודה
2	-	2	1	-	2	7	לא צוין
117	123	121	164	110	128	763	סה"כ

חדשות בריאות

ישראל: שיאנית עולמית במוות כתוצאה מסוכרת

סרטן הוא סיבת המוות הנפוצה ביותר בישראל. אחריו ברשימה: מחלות לב. ולמרות שמחלת הסוכרת מדורגת רק במקום השלישי, אנחנו מחזיקים בשיא העולמי בשיעורי התמותה ממנה

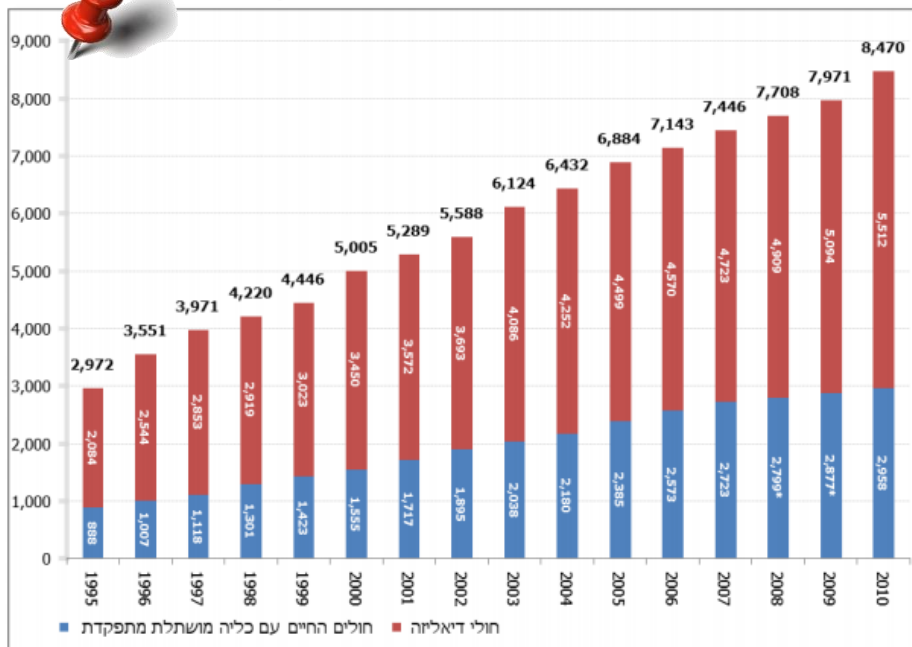
ירון קלנר, ידיעות אחרונות | פורסם: 11.03.13, 09:45

דירוג סיבות המוות בקרב כלל האוכלוסיה

- 1 סרטן כ-25%
- 2 מחלות לב כ-19%
- 3 סוכרת כ-6.5%
- 4 מחלות כלי דם במוח כ-6%
- 5 מחלות כליה כ-4%

חמש הסיבות המובילות מהוות כ-60% מכלל הפטירות בישראל בשנים האחרונות

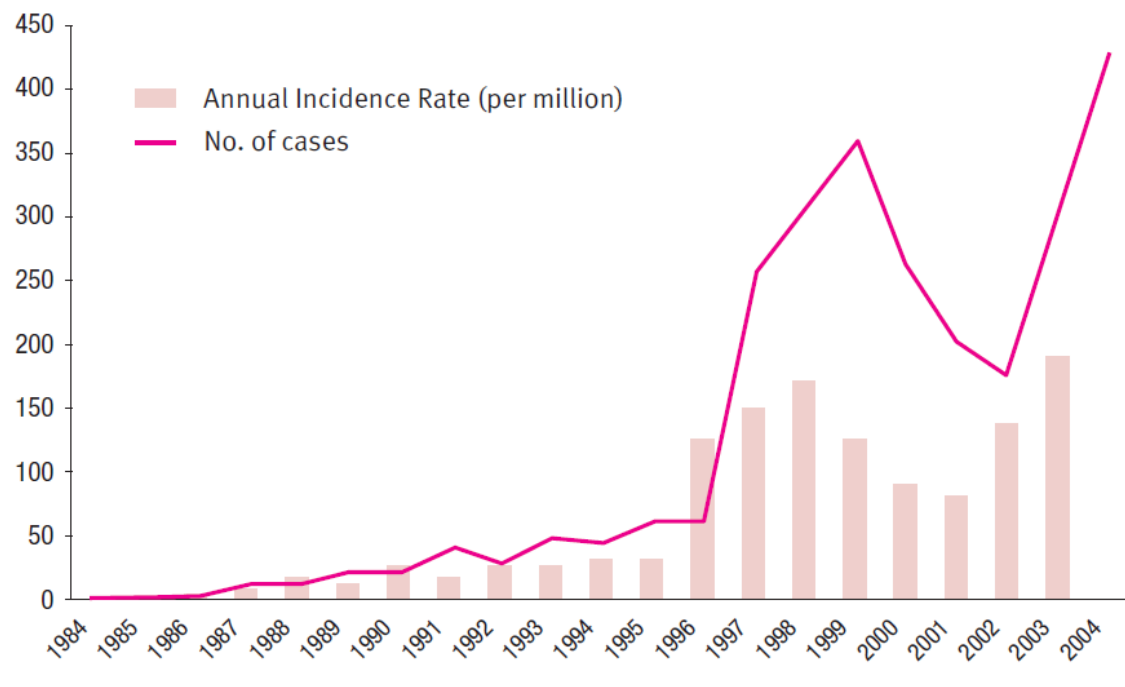
תרשים 1: מטופלי דיאליזה וחולים מושתלים בישראל לאורך השנים

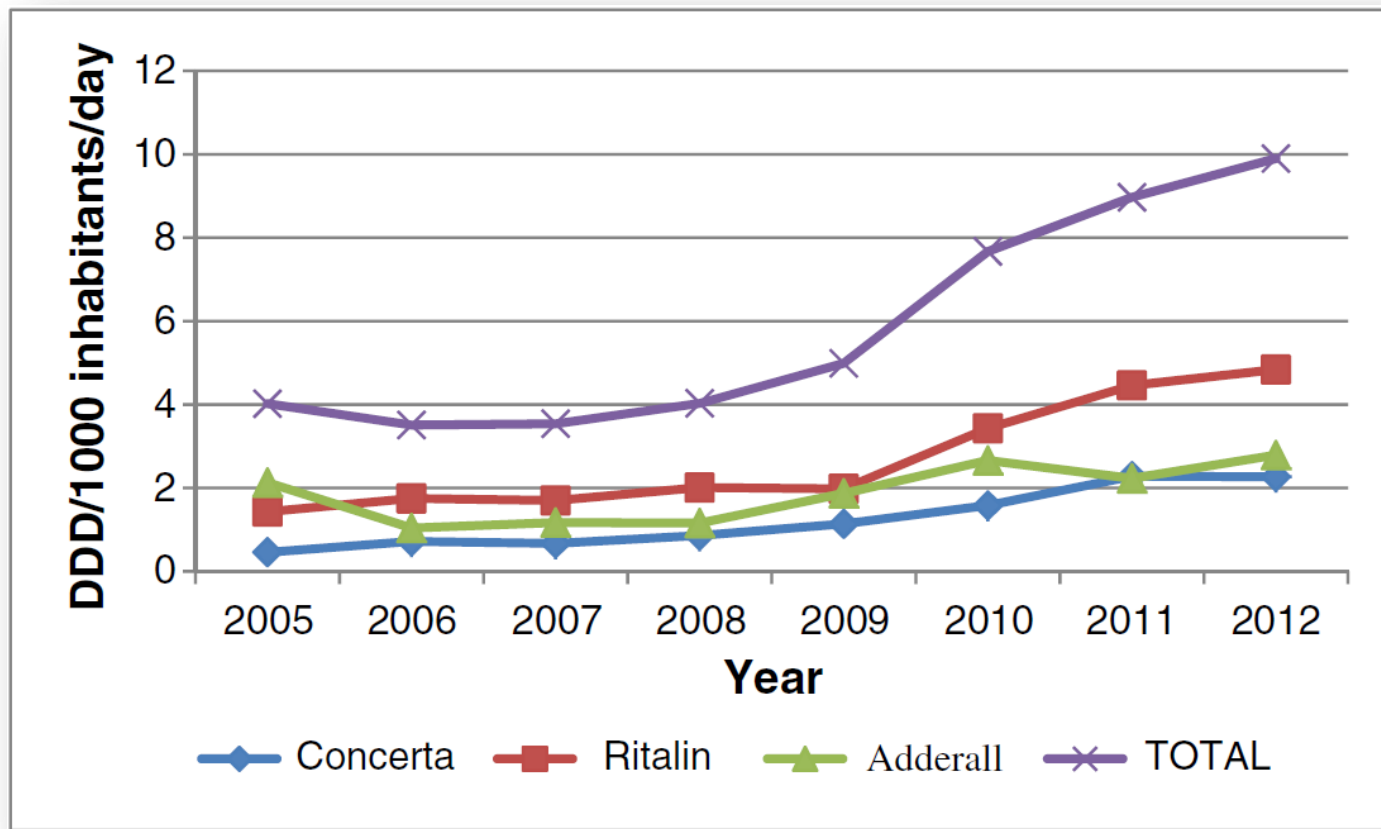
מקורות: משרד הבריאות, קובץ נתונים סטטיסטיים; משרד הבריאות, מוסדות אשפוז והיחידות לאשפוז יום 2010 חלק א'; דיאליזה; הרישום הישראלי לדיאליזה ולהשתלות כליה. יתוני מושגלי הכליה לשנים 2008-2009, הושלמו באמצעות אינטרפולציה.

מגמות באבחון ילדים על ספקטרום האוטיזם בישראל

Figure 1. Number and rate (per million capita under 18 years) of children approved for disability benefits due to ASD

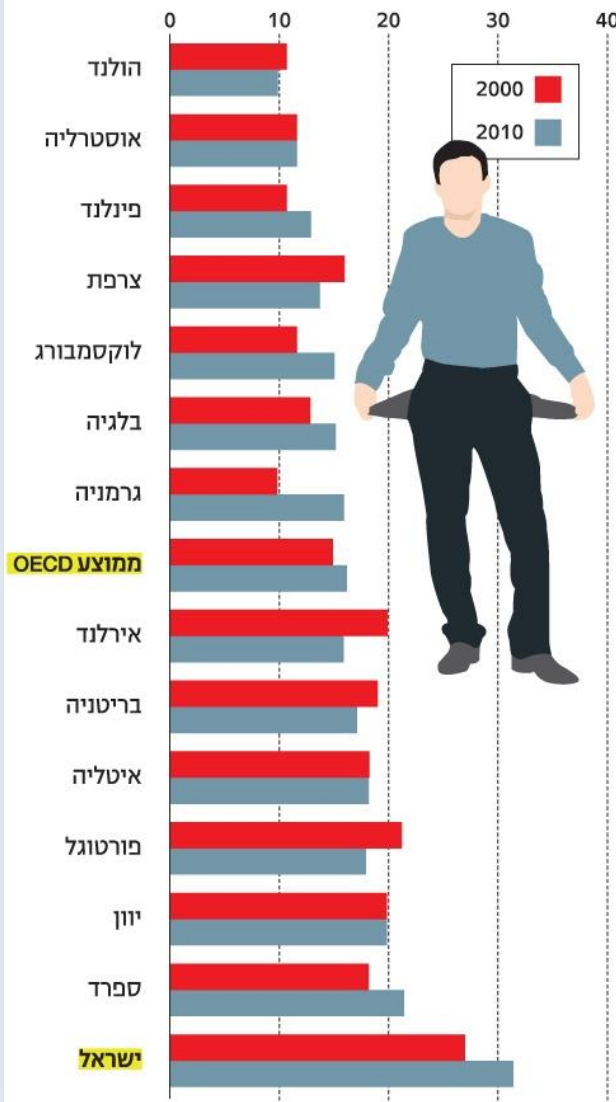

מגמות רישום תרופות להפרעת קשב וריכוז בישראל

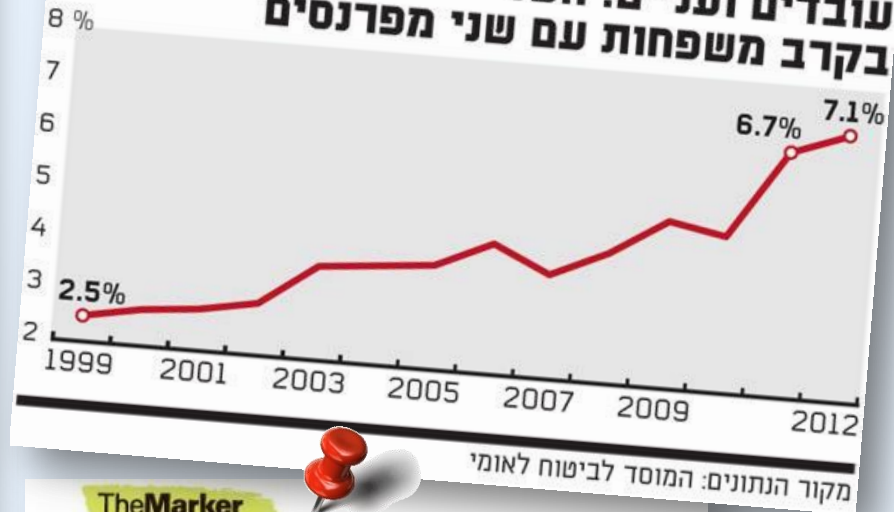

שליש מהישראלים על סף התהום

שיעור האזרחים שנמצאים בסכנת הידרדרות לעוני במדינות OECD

עובדים ועניים: העלייה בשיעור העוני בקרב משפחות עם שני מפרנסים

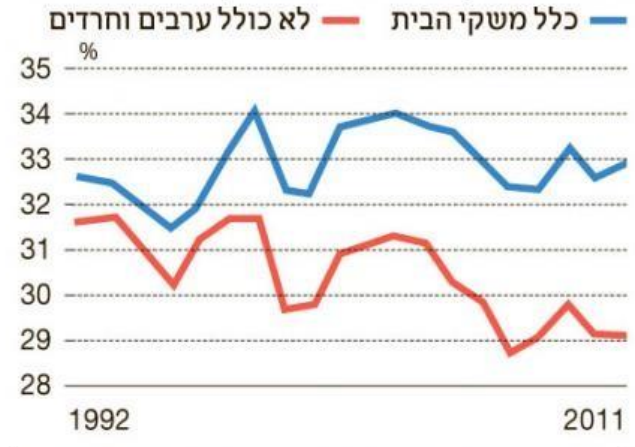

מקור הנתונים: המוסד לביטוח לאומי

TheMarker

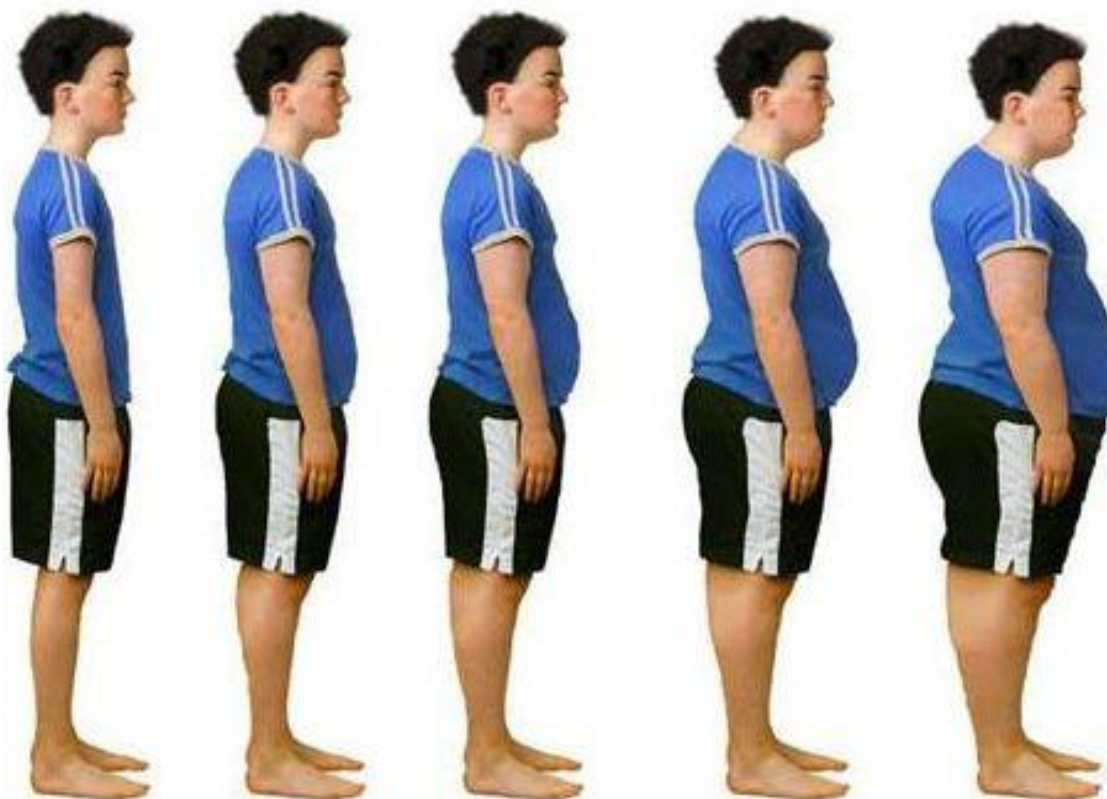
מצבנו לא מצוין

שיעור משקי הבית מתחת לקו העוני*

*לפני מס הכנסה וחלוקת קצבאות מקור: מרכז טאוב לפי נתוני הלמ"ס

The shape of things to come

‘The gap between what we know and what we don’t know is much less than the gap between what we know and what we do.’

Don Berwick (via Mort Wasserman - personal communication)

בעיות התפתחותיות/ התנהגותיות שכיחות

- **תינוקות:** בכי, שינה, האכלה, colic
-

השקעה ברפואה מונעת היא זולה,
טובה ונכונה יותר מאשר טיפול בחולי

על מנת לתת מענה ל"תחלואה החדשה"
ברפואת ילדים יש להשקיע בבניית תשתיות
שונות וחדשות לאספקת השירות הרפואי

Role of Paediatrician

- In charge of child health and well being
- Primary care
- Prevention
- Advisor
- Counsellor
- Advocate
- Coordinator of services

מה נעשה בעולם בתחום הרפואה המונעת בילדים?

- תכנית Bright Futures מבוססת על הנחיות האקדמיה האמריקאית לרפואת ילדים (AAP) אשר עודכנו לאחרונה במרץ 2014

- הנחיות אלו כוללות תיאור של הנושאים שיש להדגיש בכל ביקור ותפריט פעילויות הכולל מתן חיסונים, מעקב גדילה והתפתחות ואיתור מוקדם.

- בכל גיל מוצגת רשימת נושאים ייעודית לשיחה והדרכה של ההורים.

COMMITTEE ON PRACTICE AND AMBULATORY MEDICINE, BRIGHT FUTURES PERIODICIT
SCHEDULE WORKGROUP Recommendations for Pediatric Preventive Health Care 2014. Pediatrics
2014;133;568 <http://pediatrics.aappublications.org/content/133/3/568.full.html>

ארצות הברית

- ההנחיות מכוונות לרופא הילדים בקהילה אשר מטפל בילד בבריאות ובחולי.

-
- קיימת הפרדה של הביקורים בגין מחלה והביקורים למעקב הילד הבריא (WELL CHILD CARE)

COMMITTEE ON PRACTICE AND AMBULATORY MEDICINE, BRIGHT FUTURES PERIODICITY SCHEDULE WORKGROUP Recommendations for Pediatric Preventive Health Care 2014. Pediatrics 2014;133;568

<http://pediatrics.aappublications.org/content/133/3/568.full.html>

ארצות הברית

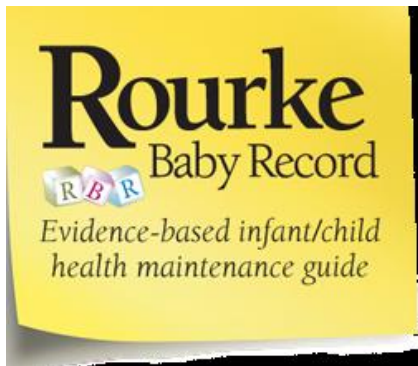
תחנות המעקב הרצויות

- Two Week Visit
- Two Month Visit
- Four Month Visit
- Six Month Visit
- Nine Month Visit
- Twelve Month Visit
- Fifteen Month Visit
- Eighteen Month Visit
- Two Year Visit
- Three Year Visit
- Four Year Visit
- Five Year Visit
- Six Year Visit
- Eight Year Visit
- Ten Year Visit
- Twelve Year Visit
- Fourteen Year Visit
- Sixteen Year Visit
- Eighteen Year Visit

ארצות הברית

תחנות המעקב הרצויות

AGE ¹	INFANCY								EARLY CHILDHOOD						MIDDLE CHILDHOOD						ADOLESCENCE														
	Prenatal ²	Newborn ³	3-5 d ⁴	By 1 mo	2 mo	4 mo	6 mo	9 mo	12 mo	15 mo	18 mo	24 mo	30 mo	3 y	4 y	5 y	6 y	7 y	8 y	9 y	10 y	11 y	12 y	13 y	14 y	15 y	16 y	17 y	18 y	19 y	20 y	21 y			
HISTORY Initial/Interval	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
MEASUREMENTS																																			
Length/Height and Weight		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
Head Circumference		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
Weight for Length		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
Body Mass Index ⁵													•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
Blood Pressure ⁶		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
SENSORY SCREENING																																			
Vision		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
Hearing		• ⁸	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
DEVELOPMENTAL/BEHAVIORAL ASSESSMENT																																			
Developmental Screening ⁹								•			•																								
Autism Screening ¹⁰											•																								
Developmental Surveillance		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
Psychosocial/Behavioral Assessment		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Alcohol and Drug Use Assessment ¹¹																						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
Depression Screening ¹²																						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
PHYSICAL EXAMINATION ¹³		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
PROCEDURES ¹⁴																																			
Newborn Blood Screening ¹⁵		←	•	→																															
Critical Congenital Heart Defect Screening ¹⁶		•																																	
Immunization ¹⁷		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Hematocrit or Hemoglobin ¹⁸						•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Lead Screening ¹⁹						•	•	• or ★ ²⁰		•	•	• or ★ ²⁰	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Tuberculosis Testing ²¹				•		•		•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Dyslipidemia Screening ²²												•		•		•						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
STI/HIV Screening ²³																						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
Cervical Dysplasia Screening ²⁴																																			•
ORAL HEALTH ²⁵						•	•	• or ★		• or ★	• or ★	• or ★	•																						
ANTICIPATORY GUIDANCE	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

קנדה

- מבוסס על מודל דומה לזאת בארצות הברית

- ההנחיות מאורגנות בספר ROURKE BABY RECORD נכתבו לפני כ 25 שנה (עדכון אחרון מאי 2014) נותן מענה עד גיל 5 ש' – ביקור פעם בשנה

אושר ע"י:

– החברה הקנדית לרפואת ילדים
CANADIAN PAEDIATRIC SOCIETY

– הקולג' הקנדי לרפואת משפחה
CANADIAN COLLEGE OF FAMILY PRACTICE

- www.rourkebabyrecord.ca

קנדה

- ההמלצות מעוצבות כטבלאות בהתאם לגיל הילד בעת הביקור והנושאים לסקירה (תזונה, בטיחות, התפתחות, דאגות ההורים, בדיקה גופנית).
- הרופא רואה את העלויות הכרוכות בכל טיפול ולכן יכול להחליט איפה להשקיע משאבים מוגבלים

Dinkevich E, Ozuah P. Well-Child Care: Effectiveness of Current Recommendations Clin Pediatr. 2002;41:21 1-217

אנגליה

HEALTHY CHILD PROGRAM

מבוססות על פי הנחיות של המשרד בריאות האנגלי.

Effective implementation should lead to:

- strong parent–child attachment and positive parenting, resulting in better social and emotional wellbeing among children;
- care that helps to keep children healthy and safe;
- healthy eating and increased activity, leading to a reduction in obesity;
- prevention of some serious and communicable diseases;
- increased rates of initiation and continuation of breastfeeding;

Programme *Pregnancy and the first five years of life* Department of Health. Healthy Child 2009 Update of Standard One (incorporating Standard Two) of the National Service Framework for Children, Young People and Maternity Services (2004) Available at www.dh.gov.uk/publications

אנגליה

HEALTHY CHILD PROGRAM

- readiness for school and improved learning;
- early recognition of growth disorders and risk factors for obesity;
- early detection of – and action to address – developmental delay, abnormalities and ill health, and concerns about safety;
- identification of factors that could influence health and wellbeing in families; and
- better short- and long-term outcomes for children who are at risk of social exclusion.

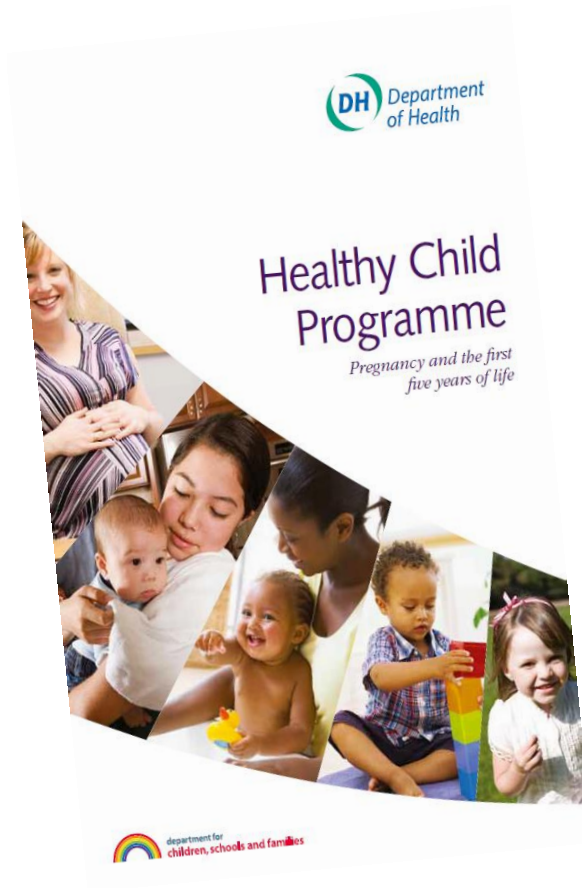
Department of Health. Healthy Child Programme *Pregnancy and the first five years of life 2009* Update of Standard One (incorporating Standard Two) of the National Service Framework for Children, Young People and Maternity Services (2004) Available at www.dh.gov.uk/publications

אנגליה

HEALTHY CHILD PROGRAM

תחנות זמן למעקב:

- שבוע 12 להריון
- בדיקת תינוק מייד לאחר הלידה
- גיל שבועיים
- גיל חודשיים
- גיל שנה
- גיל שנתיים וחצי
- גיל 4-5 ש'

אירופה

שונות רבה בין המדינות בנותני השירות

הולנד – רופאים יעודיים

במדינות אחרות:

- אחיות
- רופאי ילדים
- רופאי משפחה
- רופאיים כלליים

van Esso D, del Torso S, Hadjipanayis A et al. Paediatric primary care in Europe: variation between countries. *Arch Dis Child* 2010;**95**:791–795.

בארץ
שתי מערכות

טיפת חלב
0-6

בריאות התלמיד
7-18

http://www.health.gov.il/hozer/BZ03_2004.pdf

http://www.health.gov.il/hozer/mk12_2007.pdf

טיפת חלב בארץ

ביקור אצל הרופא

- חודשיים
- 9 חודשים
- שנה וחצי
- שלש וחצי
- 5-6 שנים

ביקור אצל האחות

- סביב הלידה
- חודש
- חודשיים
- ארבע חודשים
- ששה חודשים
- שנה
- שנה וחצי
- שנתיים וחצי
- 5-6 שנים

בארץ

אחד הנתונים הבולטים היא הבדל משמעותי
בשביעת רצון ממקצועיות הרופאים לעומת האחיות
(50% ו-66% בהתאמה)

רוזן ב, אלרועי א, ניראל נ. ממצאים עיקריים מסקר אמהות ארצי על שרותי מניעה לילדים
במסגרת "טיפת חלב". מכון ברוקדייל ירושלים 2007

ילדים בישראל

משרד הרווחה
האגף לשירותים חברתיים ואישיים
השירות לעבודה קהילתית

משרד
הבריאות

לחיים בריאים יותר

משרד החינוך
התרבות והספורט

המועצה הלאומית לשלום הילד

מסן חרוב (מיר)
The Haruv Institute (RA)

גושן Goshen

בטיחות ילדים
מרכז המחקר לבטיחות ולבריאות ילדים עד

לאומית

לנו זה אכפת

מנצבי
שירותי בריאות

מאוחדת
להיות בריא ולהישאר בריא

כללית 100 שנה
הכי טובה למשפחה

סיפ
חיפ"א

אשלים
ASHALIM

תכנית לאומית
לילדים ולנוער בסיכון

קרן רשי
RASHI FOUNDATION

Tom, J.O. et al. **Well-Child care visits and risk of ambulatory care-sensitive hospitalizations.** America Journal of Managed Care. 19, 2013 .2

Kohlboeck, g. et al. **Healthcare use and costs associated with children's behavior problems.** European Child & Adolescent Psychiatry . Dec 2013.

Hacker, K.A. et al. **Medicaid Screening for Behavioral Health Issues in Children Enrolled in Massachusetts Pediatrics.,** 2014 ,133(1)

Nichol, K.L. **Cost-effectiveness and socio-economic aspects of childhood influenza.** Vaccine 29, 2011

TR et al. **Review of Strategies and Tools Well-Child Care Clinical Practice Redesign for Young Children: A Systematic Review.**

Pediatrics 2013;131;S5

Wissow LS, Roter DL, Wilson MEH. **Pediatrician interview style and mothers' disclosure of psychosocial issues.**

Pediatrics. 1994;93:289-295.

Physical Exam

- The only elements of the physical exam that have been sufficiently studied and that are recommended are:
 - height, weight and body mass index as part of obesity screening (Level II)
 - vision screening (Level II);
 - hearing screening (Level II).
- There is no evidence that cardiopulmonary, abdominal or neurologic exams, done as routine screening maneuvers in asymptomatic patients, will reliably detect occult disease of any type.

המענה שאנחנו מצאנו:

■ הורים לילדים בגיל 2-6 ש' מוזמנים על ידי מוקד ייעודי לביקור בריא אצל רופא ילדים
שעבר הכשרה

■ הביקורים מתקיימים בשעות ייעודיות לביקור כפי שהרופא הגדיר מראש מול מוקד הזימון
■ ההורים מתבקשים למלא **שאלון** התפתחותי מתוקף כבדיקת סקר מכינה לביקור שנשלח
מעובד למחשבו של הרופא מראש

■ הביקור **בן חצי שעה** בעל אופי מובנה ותייעוד מוגדר בתיק הרפואי עם **תהליכי בקרה**
מוגדרים

■ שעות הביקור במסגרת משרת הרופא, או כשעות נוספות או בתגמול ייעודי לרופאים
עצמאיים

מה כולל הביקור הבריא?

✓ אנמנזה כוללת ומקיפה

✓ בדיקה רפואית גופנית מערכתית

✓ מעקב גדילה והתפתחות

✓ בדיקת פרמטרים שונים בתחומים: תפקודי תנועה ומשחק, שמיעה, תקשורת, שפה ודיבור, התפתחות רגשית, התנהגותית וחברתית, שינה, תזונה, בטיחות ועוד

✓ ייעוץ למניעה וגורמי סיכון (כולל הגבלת זמן מסכים, המלצה לארוחות משפחתיות ועוד)

✓ הדרכה לבטיחות בבית ובחוץ בסביבה בריאה, המלצות לאורח חיים בריא

✓ הדרכה בנושאי תזונה ופעילות גופנית

✓ הדרכה משפחתית בנושאי הורות, הרגלי שינה, גמילה ותקשורת משפחתית

תודה